

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ВИД НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасні напрями освіти (четверте покоління), в яких домінує діяльнісний аспект засвоєння змісту освіти у вищих навчальних закладах, передбачають відповідний діяльнісний підхід до організації та проведення самостійної роботи студентів.

У контексті аналізу діяльності найчастіше використовується такий набір її структурних компонентів: потреби, які ініціюють таку діяльність, мотиви, мета, обробка поточної інформації, оперативний образ (і концептуальна модель), прийняття рішення, дії та операції, контроль і оцінка результатів, корекція дій.

Важливо відмітити, що у вищих навчальних закладах продовжується оволодіння студентами самостійною роботою як навчальною діяльністю, що здійснювалось у середніх закладах освіти. Як показує досвід, цей процес відбувається у таких взаємопов'язаних напрямках:

1) формування елементів спонукальної складової самостійної роботи у напрямках: потреба \rightarrow мотив \rightarrow мета \rightarrow об'єкт;

2) формування наступних рівневих структурних елементів самостійної роботи у напрямках: операція \rightarrow дія \rightarrow діяльність, формування кожної з яких зумовлюється спонукальною лінією (потреба, мотив, мета, об'єкт);

3) формування самоконтролю та самооцінки.

У ході формування всіх компонентів навчальної діяльності в їх взаємозв'язках у студента створюється специфічна спрямованість на оволодіння способами діяльності. Ця спрямованість у своєму розвинутому вигляді є основою теоретичного мислення, а також мотиву самоцінної освітньої діяльності, зміст і форми якої забезпечуватимуть студентів можливість самоосвіти, саморозвитку, самовираження.

Слід наголосити, що ефективна діяльність тих, хто навчає, і тих, кого навчають, обов'язково передбачає спілкування. Зауважимо, що оптимізація процесу навчання у ракурсі «суб'єкт-суб'єктних» стосунків досягається саме в дидактичному діалозі.

Прогресивні зміни навчальної діяльності, яка має важливе місце в житті студента, позитивно впливають на виникнення відпо-

відних новоутворень у розвитку його особистості, якісно нових соціально-психологічних феноменів у житті студентського колективу і рівнів його розвитку. Вони і виступають якісними критеріями ціннісної раціональності, до якої має прагнути кожна людина, вимагають значної кількості нових розробок з методики навчання, істотного підвищення теоретичного рівня психолого-педагогічного аналізу навчального процесу, розгляду ролі і місця самостійної роботи на всіх етапах навчання.

О. О. Денісова, канд. екон. наук, доцент,
кафедра інформаційних систем в економіці

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНО- КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧІВ ЗІ СТУДЕНТАМИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Збільшення частки самостійної роботи студента у загальному обсязі годин вивчення дисциплін навчального плану, що є одним із завдань університету на шляху до досягнення відповідності вимогам Болонської декларації, автоматично підвищує важливість індивідуально-консультативної роботи.

Індивідуальний підхід до організації роботи полягає у наступному:

— виконання студентами завдань за індивідуальними варіантами, що попереджає «тиражування» результатів;

— можливість самостійного вибору студентом завдань серед тих, що передбачені для окремої дисципліни, з урахуванням встановленої шкали оцінювання і вимог обов'язкового виконання окремих робіт. Це надає студентові більші права, стимулюючи його до активної участі у формуванні власної навчальної програми і забезпечуючи врахування його індивідуальних уподобань, професійних інтересів та вироблених раніше вмінь і навичок;

— наукова робота за вибраною темою (напрямом) за індивідуальним планом. Очевидно, що наукову роботу не можна розглядати як масову діяльність, її вид і зміст повністю залежать від особистості студента.